

Objava vloge na podlagi člena 6(2) Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 o zaščiti geografskih označb in označb porekla za kmetijske proizvode in živila

(2012/C 290/06)

Ta objava daje pravico do ugovora zoper vlogo na podlagi člena 7 Uredbe Sveta (ES) št. 510/2006 ⁽¹⁾. Izjavo o ugovoru mora Komisija prejeti v šestih mesecih po dnevu te objave.

POVZETEK

UREDBA SVETA (ES) št. 510/2006**„KRAŠKI MED“****ES št.: SI-PDO-0005-0532-24.03.2006****ZOP (X) ZGO ( )**

Ta povzetek zajema glavne elemente specifikacije proizvoda za informativne namene.

1. Pristojna služba v državi članici:

Naziv: Ministrstvo RS za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
Naslov: Dunajska 2
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA
Tel. +386 14789109
Faks +386 14789055
E-naslov: varnahrana.mkgp@gov.si

2. Vlagatelj:

Naziv: Čebelarско društvo Sežana
Naslov: Brkinčeva 24
SI-6210 Sežana
SLOVENIJA
Tel. +386 57342667
Faks +386 57340084
E-naslov: air.maata@siol.net

Sestava: proizvajalci/predelovalci (X) drugo ( )

3. Vrsta proizvoda:

Razred 1.4 Drugi proizvodi živalskega izvora (jajca, med, mlečni proizvodi razen masla)

4. Specifikacija:

(povzetek zahtev v skladu s členom 4(2) Uredbe (ES) št. 510/2006)

4.1 Naziv:

„Kraški med“

4.2 Opis:

Med z oznako Kraški med je pridelan iz medicine, ki jo nabirajo čebele na rastlinju na območju Krasa. Posledica značilnih geoklimatskih pogojev so specifične rastlinske združbe, ki predstavljajo vir za proizvodnjo medu. Glede na botanični izvor medicine, se na Krasu pridelujejo naslednje vrste medu:

⁽¹⁾ UL L 93, 31.3.2006, str. 12.

— Gozdni med je med, pridelan iz mane, ki jo nabirajo čebele na različnih vrstah listavcev in iglavcev kraškega gozda in gmajn.

Senzorične lastnosti

Videz – Srednje do temno rjave barve, moten, lahko hitro kristalizira.

Vonj – Šibko do srednje intenziven; po smoli, mlečnih bonbonih, preperelem listju.

Okus in aroma – Srednje do močno sladek, šibko kisel, lahko zgolj šibko grenek okus. Aroma srednje intenzivna in obstojna; po žganju, karamelu ali smoli.

Električna prevodnost > 0,8 mS/cm

Melisopalinološke značilnosti

Vsebuje srednje veliko do veliko elementov mane.

Pogosto prisoten cvetni prah naslednjih rastlin: pravi kostanj (*Castanea sativa*), navadni ruj (*Cotinus coggygria*), lipa (*Tilia* sp.), sadno drevje (*Prunus* sp.), hrast (*Quercus* sp.), mali jesen (*Fraxinus ornus*), kraški šetraj (*Satureja montana*).

— Cvetlični med iz mešanice nektarjev medonosnih cvetic, zelišč, trav in sadnega drevja.

Senzorične lastnosti

Videz – Svetlo rumene do rjavkaste barve. Običajno nekoliko moten. Večinoma hitro kristalizira, kristalizacija je enakomerna.

Vonj – Srednje do močno intenziven; po sadju, kuhanem sadju ali kompotu, po cvetju.

Okus in aroma – Močno do zelo močno sladek, šibko do srednje kisel okus. Aroma srednje do močno intenzivna in srednje do dolgo obstojna; po cveticah, svežem sadju, po kompotu ali kuhanem sadju, karamelu.

Električna prevodnost < 0,8 mS/cm

Pelodne značilnosti

Vsebuje cvetni prah naslednjih rastlin: krhlikovke (*Rhamnaceae*) sadno drevje (*Prunus* sp.), akacija (*Robinia pseudoacacia*), pravi kostanj (*Castanea sativa*), navadna nokota (*Lotus corniculatus*), robida (*Rubus*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), javor (*Acer* sp.), navadni ruj (*Cotinus coggygria*), bršljan (*Hedera helix*).

— Akacijev med

Senzorične lastnosti

Videz – Zelo svetle barve, od skoraj brezbarvne do slamnato rumene. Vedno je bister, le redko nekoliko opalescenten. Ostaja v tekočem stanju, ne kristalizira.

Vonj – Zelo šibko do šibko intenziven; po deviškem satju, svežem vosku, akacijevem cvetju, vanilijevih bonbonih.

Okus in aroma – Močno do zelo močno sladek, kislost odsotna ali zelo šibka. Aroma šibka in kratko obstojna; po deviškem satju, svežem vosku, akacijevem cvetju, po vaniliji, smetanovih bonbonih, svežem maslu, sveži slami.

Električna prevodnost < 0,8 mS/cm

Pelodne značilnosti

Cvetni prah akacije (*Robinia pseudoacacia*): ≥ 7 %.

Pogosto prisoten cvetni prah naslednjih rastlin: navadni ruj (*Cotinus coggygria*), robida (*Rubus*), sadno drevje (*Prunus mahaleb*), mali jesen (*Fraxinus ornus*), rdeči dren (*Cornus sanguinea*).

— Lipov med

Senzorične lastnosti

Videz – Svetlo rumene do svetlo jantarne, slamnate barve, z zelenim odtenkom. Lahko nekoliko moten. Po navadi hitro kristalizira. Značilni so veliki, grobi kristali.

Vonj – Srednje do močno intenziven; svež, po lipovem cvetju, po mentolu, limonini lupini, svežem žaganju; lahko po zdravilih.

Okus in aroma – Srednje do močno sladek, šibko do srednje kisel, zelo šibko do šibko grenek, astringenten. Aroma srednje do močno intenzivna in srednje do dolgo obstojna; osvežilna, po mentolu, svežih orehah, zeliščih, kuhanem lipovem cvetju.

Pelodne značilnosti

Cvetni prah lipe (*Tilia* sp.): $\geq 7\%$

Pogosto prisoten cvetni prah naslednjih rastlin: pravi kostanj (*Castanea sativa*), sadno drevje (*Prunus* sp.), plazeča detelja (*Trifolium repens*), javor (*Acer* sp.), krhlikovke (*Rhamnaceae*). Vsebuje malo do srednje veliko elementov mane.

— Kostanjev med

Senzorične lastnosti

Videz – Temno rjave ali jantarne barve, z rdečim odtenkom. Običajno daljši čas ostane tekoč. Kristalizira v grobe kristale.

Vonj – Močno intenziven; trpek, po kostanjevem cvetju, mokrem kartonu, zmečkanem orehovem listju.

Okus in aroma – Srednje sladek, šibko kisel in srednje do močno grenek okus. Grenkoba je srednje do dolgo obstojna. Aroma močno do zelo močno intenzivna in dolgo obstojna; po zažganem sladkorju, karamelu, dimu, zeliščih, pelinu.

Električna prevodnost $> 0,8$ mS/cm

Pelodne značilnosti

Cvetni prah pravega kostanja (*Castanea sativa*): $\geq 55\%$

Pogosto prisoten cvetni prah naslednjih rastlin: sadno drevje (*Prunus* sp.), lipa (*Tilia* sp.), srobot (*Clematis* L.).

— Med rešeljike

Senzorične lastnosti

Videz – Rdečkaste do rjavo rdečkaste barve. Nekoliko moten. Sčasoma lahko kristalizira v kompaktno strukturo z drobnimi kristali.

Vonj – Srednje do močno intenziven vonj; po koščicah češenj, zažganih češnjah, cvetovih rešeljike.

Okus in aroma – Srednje do močno sladek, šibko do srednje kisel in šibko do srednje grenek okus. Grenkoba je srednje obstojna. Aroma močno intenzivna in srednje do dolgo obstojna; po grenkih mandljih, zažganih češnjah, češnjevem sirupu, zdravilih.

Pelodne značilnosti

Cvetni prah rešeljike (*Prunus mahaleb*): $\geq 7\%$

Pogosto prisoten cvetni prah naslednjih rastlin: drugo sadno drevje (*Prunus* sp.), javor (*Acer* sp.), divji kostanj (*Aesculus hippocastanum*), pravi kostanj (*Castanea sativa*), navadni ruj (*Cotinus coggygria*), mali jesen (*Fraxinus ornus*).

— Med divje češnje

Senzorične lastnosti

Videz – Srednje jantarne do rdeče oranžne barve. Med je nekoliko moten. Dokaj hitro kristalizira v drobnih kristalih.

Vonj – Vonj srednje intenziven; po češnjem cvetju, mandljih ali češnjevih koščicah.

Okus in aroma – Srednje do močno sladek in šibko do srednje kisel okus. Aroma srednje intenzivna in srednje obstojna; po zrelih češnjah, češnjem cvetju, mandljih.

Električna prevodnost < 0,8 mS/cm

Pelodne značilnosti

Cvetni prah divje češnje (*Prunus avium*): ≥ 5 %

Pogosto prisoten cvetni prah naslednjih rastlin: javor (*Acer* sp.), pravi kostanj (*Castanea sativa*), navadni ruj (*Cotinus coggygria*), mali jesen (*Fraxinus ornus*).

— Med divjega žepka

Senzorične lastnosti

Videz – Svetlo jantarne barve z zelenim odtenkom. Hitro kristalizira v drobnih kristalih z mehko konsistenco.

Vonj – Srednje intenziven; po suhem cvetju, aromatičnih zeliščih.

Okus in aroma – Srednje sladek in šibko do srednje grenek okus. Aroma srednje do močno intenzivna in srednje do dolgo obstojna; po cvetnem prahu, kavi, suhih zeliščih.

Pelodne značilnosti

Cvetni prah žepka (*Satureja montana*): ≥ 3 %.

Pogosto prisoten cvetni prah naslednjih rastlin: lipa (*Tilia* sp.), pravi kostanj (*Castanea sativa*), bršljan (*Hedera helix*).

Kraški med mora izpolnjevati še naslednje parametre:

— vsebnost vode največ 18 %,

— HMF največ 15 mg/kg ob polnjenju,

— skupna vsebnost fruktoze in glukoze mora biti najmanj 45 g/100 g medu.

4.3 Geografsko območje:

Z oznako Kraški med z zaščiteno označbo porekla se sme označiti le med, pridelan znotraj pašnega območja širšega Krasa v državi Sloveniji. Meja poteka od Opatjega sela do državne meje z Italijo, nato po državni meji do Socerba, od tu po Kraškem robu do vasi Rakitovec in do meje z državo Hrvaško, nato po državni meji do vasi Golac in od tu v smeri vasi Hrušica, Huje, čez Ostrožno Brdo do vasi Buje, od tu do vasi Volče, Laže, Lozice, od tu po severnem pobočju hriba Persunca do zaselka Trebižani, nato po dolini potoka Branica do zaselka Čipnje, od tu do vasi Lukovec, od Škrbina, Lipa, Kostanjevica na Krasu in do Opatjega sela.

Vsa omenjena naselja ležijo znotraj geografskega območja.

4.4 *Dokazilo o poreklu:*

Vsi čebelarji, ki pridelujejo Kraški med, imajo v času medenja stojišča panjev znotraj geografskega območja.

Nadzor nad poreklom Kraškega medu je večstopenjski in ga izvajajo sam čebelar, pregledniki in neodvisni certifikacijski organ.

Z namenom zagotavljanja sledljivosti medu, čebelar vodi dnevnik o čebelji paši, ki vsebuje podatke o pašnem okolju, številu čebeljih družin, datumu točenja, količini in vrsti pridelanega medu, količini prodanega Kraškega medu. Čebelar vodi tudi evidenco ukrepov zdravstvenega varstva čebel ter rezultate analiz medu.

Čebelarstvo Sežana vodi podatke o vsakem čebelarju, ki prideluje Kraški med (lokacija panjev, število čebeljih družin, čas paše, evidenca krmljenja, količina pridobljenega medu). Čebelarstvo Sežana vodi tudi register izdanih numeriranih etiket za Kraški med, ki jih, ne glede na članstvo v društvu, izda čebelarjem, ki so prejeli certifikat o izpolnjevanju pogojev iz specifikacije. Pri tem na noben način ne diskriminira čebelarjev, ki niso člani združenja.

Pregledniki (posebej šolani in izobraženi ljudje s pridobljeno licenco) pri čebelarju, ki želi uporabljati ime Kraški med, opravijo pregled čebelarstva, pridelave medu ter polnjenja in skladiščenja medu. V primeru ustreznosti medu, preglednik čebelarju odobri zahtevano količino etiket Kraški med, glede na količino prijavljenega medu. Pregledniki vodijo evidence o ustreznosti čebelarstva pri čebelarju ter o terenskih analizah medu.

4.5 *Metoda pridobivanja:*

Stojišče panjev mora biti znotraj geografskega območja, opredeljenega v točki 4.3.

Pridobivanje medu poteka po načelih dobre čebelarstva, ki je predpisana v Smernicah dobrih higienskih navad v čebelarstvu na načelih sistema HACCP (ČZS), ki zagotavljajo pridobivanje visoko kakovostnega Kraškega medu.

Za zimsko obdobje je dovoljeno krmiti čebele s sladkorjem ali sladkornimi pogačami. Neposredno pred pašo in med njo, se čebel ne krmi. V času čebelje paše je prepovedano zdravljenje s kemičnimi preparati. Čebelar se ne poklada nobene hrane z dodatki zdravil ali sredstev za zatiranje čebeljih škodljivcev. Toči se samo med, ki so ga čebele predelale v panju. Medu se nikoli ne toči iz satov, v katerih je še zalega. Čebelar v času paše v panjih ugotavlja količine zrelega medu primerne za točenje. Med se ne sme cediti skozi cedila, ki imajo manjše luknjice od 0,2 mm. Iztočen med se shrani v posodo, na njej se označi serija, datum, kraj, količina in vrsta iztočenega medu. Sušenje medu je prepovedano. Kristalizirani med se lahko utekočini s segrevanjem, vendar največ do 40 °C na stični točki grelnega telesa in medu. Utekočinjenje medu z mikrovalovnim segrevanjem ni dovoljeno.

Kraški med se lahko polni v različno embalažo. Takoj po polnjenju se pokrov in kozarec povežeta s prelepko tako, da kozarca ni mogoče odpreti, ne da bi se pretrgala prelepka.

4.6 *Povezava:*

Kakovost in tipične senzorične lastnosti Kraškega medu so odraz različnih dejavnikov – specifičnih geoklimatskih pogojev in fitogeografskih značilnosti kraškega sveta, tradicije čebelarstva in marljivosti in znanja čebelarjev.

Geološke značilnosti

Celotno definirano geografsko območje je razgibana, valovita apnenčasta planota s tipičnim kraškim površjem. Značilne kraške oblike so površinske (kraška polja, vrtače, uvale, ponori) in podzemne (kraške jame, kapniki, siga). Na geografskem območju je nastala znamenita kraška rdeča prst – jerina, poznana tudi pod imenom „terra rosa“. Zaradi različnih dejavnikov okolja (erozija, izpiranje zemlje v votlo notranjost), je na površini relativno malo prsti, prevladuje predvsem skalnato površje.

Podnebje

Na geografskem območju Krasa se blago mediteransko podnebje stika z mrzlim celinskim zrakom, ki vdira s severovzhoda in je znan kot znamenita „kraška burja“, ki je eden izmed najznačilnejših vremenskih pojavov. Je suh, hladen in sunkovit severovzhodni veter, ki nastaja ob vdorih celinskega zraka proti morju. Pojavlja se vse leto, pogosta pa je predvsem v zimskem času, ko dodatno znižuje temperature in odnaša prst. Za Kras je značilna velika spremenljivost vremena, ki še posebej prihaja do izraza pozimi. Zaradi bližine morja se pogosto sredi zime, po dnevih ledeno mrzle burje, močno dvigne temperatura. Noben mesec ni sušen, vendar pa sušo pospešujejo prepuštna kraška tla.

Vegetacija

Na geografskem območju se je razvila flora, ki se je prilagodila specifičnim geološkim in podnebnim razmeram tega območja. Pri tem je imel velik vpliv tudi človek s posegi v naravo. Kras je bil v davni preteklosti porasel z mogočnimi hrastovimi gozdovi, ki so jih zaradi uporabe lesa, požigov za pridobivanje orne zemlje in paše skoraj v celoti iztrebili. Zaradi opuščanja paše in sečnje pa se je začelo sredi prejšnjega stoletja naglo zaraščanje kraške gmajne. Nastali so kraški pašniki – travniki z izjemno floro. Kras je eno od vrstno najbogatejših območij Slovenije, saj na tem območju uspeva skoraj polovica slovenske flore. Poleg nekaterih ogroženih in redkih vrst, na Krasu uspevajo tudi številne tipične submediteranske rastlinske vrste.

Za suha travišča so značilna tako velika gostota kakor tudi vrstna pestrost rastlin. Na enem travniku se lahko najde tudi preko 100 rastlinskih vrst. Rastlinske vrste, ki jih sestavljajo, se uvršča med tipične kraške vrste, mnoge med njimi so endemične. Gmajna cveti od zgodnje spomladi, do poznega poletja. Pestrost rastlinske odeje bogatijo številne vrtače, ki predstavljajo svojstveno okolje, saj se v njih vzpostavi posebna, od bližnjega okolja neodvisna krajevna klima, ki pogojuje vegetacijo.

V gozdu, na gmajnah in košenicah prevladuje tipično gozdno drevje in grmičevje, med drugimi tudi velikolistna lipa, črni gaber, hrast, črni bor, domači kostanj, divja češnja, rešeljika, akacija, ruj in druge vrste.

Za območje je značilen tudi številčen in pester sestav trav, metuljnic in zelišč. Med več kot 35-imi vrstami zelišč je močno zastopan tudi kraški šetraj oziroma divji žepek.

Človeški faktorji

Čebelarstva tradicija na območju Krasa je zelo dolga. Ohranjenih je nekaj zapisov nadučitelja Janka Vodopivca, ki je čebelaril na Krasu od leta 1892 do 1937. Leto 1910 je bilo prelomno za razvoj naprednega čebelarstva na Krasu, saj so se čebelarji organizirali v društvo. Delovanje društev je pozitivno vplivalo na razvoj sodobnejšega čebelarjenja v panjih s premičnim satovjem.

Pestra floristična sestava, s katero se ponaša geografsko območje in dolgoletna čebelarstva tradicija sta pripomogli k razvoju bogatih izkušenj, znanja in spretnosti čebelarjev, povezanih z optimalnim izkoriščanjem pašnih razmer s postavljanjem panjev na posamezne lokacije, ki glede na vegetacijo omogočajo pridobivanje različnih vrst visoko kakovostnega Kraškega medu. Kraški med je zaradi podnebnih razmer suh in zrel, bogat z minerali in rudninami. Bogat floristični sestav in suho podnebje se odražata v polni in izraziti aromi medu, kar odločujoče prispeva k drugačnosti Kraškega medu.

4.7 Nadzorni organ:

Naziv: Bureau Veritas, d.o.o.
Naslov: Linhartova 49a
SI-1000 Ljubljana
SLOVENIJA

Tel. +386 14757670
Faks +386 14747602
E-naslov: info@bureauveritas.si

4.8 Označevanje:

Med, ki izpolnjuje pogoje iz specifikacije za Kraški med, se mora označiti z imenom Kraški med in logotipom (prikazan spodaj), vrsto medu, navedbo „zaščiteni označba porekla“, ustreznim znakom Skupnosti in nacionalnim simbolom kakovosti, navedbo proizvajalca, z oznako serije ter napisom „proizvedeno v Sloveniji“.

KRAŠKI MED
